

Länsstyrelsen
Gävleborg

Enheten för samhällsutveckling

YTTRANDE

2019-10-20

1 (4)

Dnr 5165-2019

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

KLIVA:s delbetänkande På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk

Ert dnr U2019/02278/GV

Länsstyrelsen tillstyrker att vissa nyanlända invandrare med kort utbildningsbakgrund ska få en sammanhållen utbildning där en individuell utbildningsplan ska vara central. Det är dock viktigt att huvudmän/kommuner får förutsättningar att klara uppdraget. Det är även positivt att den sammanhållna utbildningen ska omfatta minst 23 timmar men att det bör vara ett riktvärde då det fortsatt behövs en individuell anpassning.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att huvudmännen ska ha en utbildningsplan för den sammanhållna utbildningen.

Utredningens förslag om informationsöverföring från Arbetsförmedling till kommunerna bedömer Länsstyrelsen som nödvändig och tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om Skolverkets stöd till huvudmännen.

Länsstyrelsen Gävleborg anser att utredningens förslag och bedömningar i dess helhet är bra. Synpunkter och kommentarer för enskilda avsnitt presenteras här nedan.

Synpunkter på utredningens förslag och bedömningar

5.5 Förslag om sammanhållen utbildning för vissa nyanlända vuxna

Länsstyrelsen Gävleborg anser att utredningsförslaget överlag är bra. Den sammanhållna utbildningen är avsedd för nyanlända individer som omfattas av s.k. utbildningsplikt. Antal individer som omfattas av s.k. utbildningsplikt är idag relativt lågt och målgruppen som erbjuds sammanhållen utbildning skulle kunna breddas. En viktig utgångspunkt är att huvudmännen, det vill säga kommunerna, får förutsättningar för att klara uppdraget. Förutsättningarna för huvudmän/kommuner ser idag olika ut i länet och möjligheterna att på eget

initiativ kunna bredda målgruppen som erbjuds sammanhållen utbildning, vilket utredningen menar är möjligt, kan bli olika hos olika huvudmän. Större kommuner kommer ha bättre förutsättningar att bredda målgruppen än små.

Länsstyrelsen ser positivt på att den individuella studieplanen ska vara central inom den sammanhållna utbildningen och att utbildningen ska vara anpassad efter behov, förutsättningar och studiemål. Länsstyrelsen anser även att det är positivt för individen att planera för hela etableringstiden för att bidra till en helhet och en tydligare målbild för individen. Detta ställer dock krav på att det skapas förutsättningar och finns resurser för uppföljning under etableringsperioden.

Inom den sammanhållna utbildningen anser Länsstyrelsen att kopplingen till den lagstadgade samhällsorienteringen saknas.

5.6 Förslag om att den sammanhållna utbildningen ska omfatta minst 23 timmars undervisning

Länsstyrelsen anser att utredningens förslag är bra men att det fortsatt behövs en individuell anpassning. Det är bra att med en utökning av undervisningstid men att det ska vara ett riktvärde. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att utökad undervisningstid inom vuxenutbildningen kan öka huvudmännens svårigheter att rekrytera personal. Förutsättningarna att klara en utökad undervisningstid kan variera mellan huvudmän/kommuner.

5.6.1 Förslag om att det ska finnas en plan för den sammanhållna utbildningen

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag om att det ska finnas en utbildningsplan för den sammanhållna utbildningen, där syfte, innehåll, längd och organisering framgår. Länsstyrelsen önskar däremot att nationellt framtagna riktlinjer bör tas fram som stöd för huvudmännen/kommunerna. Detta skulle kunna bidra till en likvärdighet i utbildningsplanerna och ökade möjligheter till likvärdighet i utbildningarna över landet. Förutsättningarna för huvudmän/kommuner men även elevunderlaget av nyanlända som omfattas av s.k. utbildningsplikt ser olika ut. Utbildningsplanerna skulle med fördel kunna lyftas fram i en regional kontext för att möta målgruppens olika behov.

Förslaget att den slutliga utformningen av utbildningsplanen ska göras i samråd med andra aktörer och funktioner är bra. Arbetsförmedlingen har en central roll i detta och en fungerande samverkan mellan Arbetsförmedlingen och huvudmän/kommuner kommer vara viktigt. En fungerande regional samverkan mellan myndigheter och kommuner kan vara bra utgångspunkt för att få det lokala samverkansarbetet att fungera.

Uppföljning av utbildningsplanerna är en viktig del i detta arbete.

5.7 Förslag om informationsöverföring från Arbetsförmedlingen till kommuner

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Avsaknaden av information om vilka personer som omfattas av s.k. utbildningsplikten är idag ett problem för många kommuner.

5.8 Förslag om Skolverkets stöd till huvudmän

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Utredningens förslag kring uppdraget till Skolverket att kartlägga vuxenutbildningens behov av stöd och kompetensutveckling när det gäller nyanländas lärande samt översyn av befintligt material om nyanländas lärande föreslår Länsstyrelsen snarast ges till Skolverket.

5.9 Bedömning av garanterad undervisningstid i kurs A och B

Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att det finns olika verktyg och metoder för lärande som kan anpassas till målgruppens behov och förutsättningar.

5.10 Bedömning om stöd och andra insatser för individanpassning

Länsstyrelsen anser att bedömningen om stödåtgärder och andra insatser är bra och nödvändig som ett stöd för individanpassning.

Elevhälsa inom vuxenutbildningen bör bli obligatorisk. En obligatorisk elevhälsa skulle bidra till att underlätta för både elever och personal. Detta kräver dock resurser och det är viktigt att alla kommuner får samma förutsättningar.

5.11 Bedömning om kompetensutveckling för lärare

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning om att det sannolikt finns ett omfattande behov av kompetensutveckling inom vuxenutbildningen och att en kartläggning välkomnas. En sådan kartläggning bör kunna påbörjas snarast.

5.12 Bedömning om statistik och uppföljning

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att den nationella statistiken bör utvecklas gällande vuxenutbildning och sfi där det finns tydliga instruktioner som inte kan tolkas på flera olika sätt. Detta så att statistik blir möjlig att jämföra.

Länsstyrelsen delar även utredningens bedömning att Skolinspektionen i ett tidigt skede granskar hur utredningens förslag om sammanhållen utbildning och utbildningsplan realiseras i kommunerna. Det är också bra att det görs en översyn över hur den statliga schablonersättningen hanteras och fördelas.

Agenda 2030

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Utredningens förslag och bedömningar går i linje med det globala målet 4 – att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Utredningens förslag och bedömningar bör gynna både kvinnor och män i samma utsträckning. En utmaning som lyfts fram de senaste åren är att utrikesfödda kvinnor, med låg utbildningsnivå, har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och utredningens förslag om sammanhållen utbildning och utökad undervisningstid, utifrån individuella förutsättningar, bedömer Länsstyrelsen kommer gynna den målgruppen särskilt.

Beslutat har fattats av landshövding Per Bill med integrationsutvecklare Pernilla Bylund som föredragande. I den slutliga handläggningen har enhetschef Patrik Havermann också deltagit.

Per Bill

Pernilla Bylund

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.